

101.3.M.D.

Grănicerul de Vest

Luni 27 Septembrie 1937 — Redacția și Administrația: ARAD, Str. V. GOLDIȘ Nr. 6

Dispreț ... In slujba consolidării naționale

Se topesc omeții nepăsării omânești. Ideia națională, care fost izgonită dela vatra străină de sminteala democrației, recucerește poziție după poezie. Ca mâine va fi iarăși în lăutul ei de aur, ca pe timpurile de strălucire vovodală.

Spadasinii de bazalt ai acelei revoluții, întâii cari au vădit bine, care au văzut peste țări, sunt puțini, — sunt făcuți uitaji. Sunt însă vii în istorie, în istoria pe care o scriu la gura sobei buncile când, cu cușorii pe șaenunchi, innoadă lațul de smarald între generații.

Toată suflarea românească trăește azi la acelaș diapazon mare dramă: **drama propriei ei vieți**. Neamul ne e pe buza prăpastiei. E ceasul de apoi. Încă o clipă, o clipă pe vasta dimensiune a spațiului istoric, și despre români se va vorbi ca despre trecutele seminții Chaldeo-Asiriene. Au existat odată...

Numărul jidanilor, controversat de unii, mare însă, căci ne fiecarea tradă te ciocnești de figurile semite, copleșește capacitatea de răbdare a poporului. O problemă iudeoasă în România. Nu mai incupe indoială. recunosc toți. — Toți cei cu trecare răspundere.

ca) dovedit-o, pe lângă checa rea de clopot adresată țării su atâtea rânduri de sfântul căcium și martiraj al mișcării studentești din cei din urmă zece ani, — angheta Curențului-ui cu privire la problema palestiniană.

O singură convingere, în afară firește, de aceea a filderzanilor, — a ajuns cufitul la — România să-și cheme pitanul pentru o a doua desrobire, desrobirea cea din urmă.

De departe, de după tufă, o potă falsă, stridentă, în melodia de trambiiță a pătimirii noastre: Col. P. Petrescu. Cui, fără ca să mă cunoască, asta e semnificativ, pe Col. Petrescu de pe vremea când în unanima stimă a aceluiași de țară, unde vieaja e aspră, dărză, — dar frumoasă; unde oamenii sunt buni, cu inimă caldă față de conducătorii (deaceia a rămas »Petrică») africanici și izbăvitori cu vrăjtașii. Gorjul și gorjenii așa au cunoscut. Ce-a rămas din omul acesta, după ce ciuma politică l-a furat? S'a definit singur, recent.

O inimă de miere căzută în laștina Reșitei.

Dacă aruncăm ochii pe harta României, conturul ei ne face impresia unei imense plăcinte, încât nu ne surprinde apetitul cu care dușmanii țării noastre ne privesc hotarele.

Dacă închidem ochii și căutăm să ne reprezentăm în întregime Țara noastră, o vedem ca o holdă nespuse de diferit bogată, cu conturul așa de apetizant, dar... așezată în câmp deschis, încât te întrebi: această țară atât de bogată, cu hotarele așa de largi și deschise, nu este ea amenințată?...

O țară reintregită nu trebuie și consolidată? Și consolidarea unei țări nu începe cu hotarele, pentru a asigura liniștea necesară consolidării interioare care este mai complicată?...

Iată de ce condamnăm lipsa de înțelegere a tuturor guvernărilor noastre cari n'au făcut nimic în această direcție. Căci niciodată hotarele unei țări n'au fost consolidate de ceeace se crede de obicei: tunul și diplomatul ei, de sufletul poporului.

Or, tocmai sufletul românesc lipsește granițelor noastre. Și dintre toate, granița de vest este cea mai de plâns, căci, sufletul românesc este deabia tolerat de către mixtura evreo-maghiară, care sapă zilnic temeliișle noastre.

Și autoritățile noastre dorm sau fac afaceri. Altfel nu ne putem explica existența secțiilor minoritare la școlile de stat, când minoritarii au școlile lor confesionale, și acele ajutate de stat. Deasemenea nu ne putem explica faptul că la granița de vest se țin ofițeri și funcționari căsătorii cu minoritare iar oficiile

sunt aglomerate cu funcționari minoritari în posturi de mare răspundere.

Grănicerii de Vest

S'a pornit un svon că intelectualii dela granița de vest ar plănui o coaliție pentru romanizarea frontierei noastre.

Dacă ceeace se svonește este și adevărat, am dori ca această acțiune să nu fie opera cutărui anonim care, căutându-și viitorul în bobii s'a arătat că tricolorul poartă noroc.

Asociația profesorilor și învățătorilor — prin comitele respective — ar putea lua inițiativa, atât pentru Arad, cât și pentru toate localitățile dela hotarul de apus, pe o adâncime de 100 km. dela granița.

Odată încheiat puternic acest format al intelectualilor de toate categoriile și pus sub mână sigură a unui comitet format din oameni dintr'o bucată, vor avea atâtea mijloace — dela simpla intervenție până la greva generală a intelectualilor — pentru a salva interesele neamului.

Sub o presiune puternică este imposibil ca autoritatea să nu se deștepte.

Dacă inițiativa nu vine de sus, ea trebuie să pornească neapărat de jos. Altfel pierdem controlul și siguranța hotarelor noastre.

Realizarea acestui plan s'ar face fără turburări grave. Toți ofițerii și funcționarii

streiini sau căsătorii cu străine, să fie transferați în Vechiul Regat; cei cu 25 ani de serviciu să li se completeze din oficiu anii și să fie scoși la pensie. Iar locurile libere să fie ocupate de români, în special de tineret cu pregătire temeinică.

România a câștigat cea mai mare victorie în 1918, dar n'a terminat încă războiul; el continuă în adâncimi, pe viață și pe moarte.

România nu poate începe secolul său de glorie și strălucire decât romanizând și întinerind granițele sale în mod radical.

I-al nostru pământul?

Dacă pământul nostru nu numai din rândurile adrețelor funcționarești de stat. El este mai puternic jos. Pământul țării, dela granița de vest, este acaparat de minoritari. Se duce o luptă surdă pentru acapărarea pământului. În orașele de apus această acțiune este dusă de anumite societăți maghiare, cari supraveghează și intervin cu fonduri, pentru ca pământurile lor să circule numai între ei, iar cele românești să fie pe cât posibil acaparate.

Dacă ar studia cineva, numai în Arad, această problemă, ar ajunge la constatări îngrozitoare.

Dar cine?...

Ion D. Ungureanu

Victoria tineretului

Pe deasupra intereselor absolut necesare vieții, națiunile vor să dureze trainic, sincere legături de prietenie, desbrăcate de orice materializare.

Nesiguranța păcii plutește în aer; psisoza războiului macină fără rost sufletele multora. Viitorul omenirii nu cere dărz contribuția vieților stinse în tranșee de moarte fără scop, ci contribuția lor spirituală, așa fel, încât pacea să devină realitate.

Tineretul — chemat în az de război să-și dea viața pentru capricii neînțelese, trebuie să-și spună cuvântul său.

Trebuie să se ridice și să întreprindă: nu poate omenirea să trăiască în pace? iar dacă poate, cari sunt cauzele care împing spre conflicte?

Iată ce trebuie să înțelegem și să gândim: să-și dea viața pentru capricii neînțelese, trebuie să-și spună cuvântul său.

absolutismul păcii viitoare.

Astăzi când națiunile și-au limitat hotarele lor naturale, când o presiune este sancționată de legi universale, când a cuceririle de teritorii devin acțiune de nebutie, când numai războiul ridică nivelul unui popor, și nu înțelegem pentru ce nu poate să rămână pacea între popoare!

Chiar doctrinele sociale universaliste — pot fi înțelese de popoare prin interesele lor de rasă, căci naționalismul integral nu duce decât la internaționalismul perfect.

Considerăm legăturile dintre popoare ca și legăturile dintre doi indivizi de aceeași rasă.

După cum ei înțeleg interesele lor fiecare în parte, înțeleg și pe cele comune tot așa de bine, fără să apeleze la forța brutală.

Omenirea trebuie să devină o familie și numai spre acest ideal trebuie plasată lupta tineretului.

Popoarele nu-și pot sacrifica interesele lor de rasă și de națiune, dar nu pot nesocoti drepturile eterne ale celorlalte neamuri.

Și când neamul nesocotește aceste drepturi eterne, coaliția celor buni poate pune ordine.

Astfel legăturile ce dorim să le înfăptuim cu toate popoarele cari vor să ne fie amice, nu reclamăm pretențiile și tradiția trecutului ci numai observația atentă a recoltelor ce vor veni.

Deci — iubiți tineri — cât mai multe prietenii, cât mai multe legături de sinceritate, ca să ridicăm împreună tulpina prieteniei între neamurile lumii.

Aceasta să fie victoria tineretului.

Eugenia Drăgulescu
profes

Doi generali ruși, refugiați, au dispărut în mod misterios

Paris. 25. Direcțiunea poliției judiciare a fost înștiințată azi dimineață la ora 3 de generalul Kușonski, secretarul general al Federației foștilor luptători ruși, că generalul Miller a plecat Miercuri pe la orele 9 dela domiciliul său din Bologne sur Seine, și de atunci n'a mai reapărut acasă.

Înainte de a pleca de acasă, generalul Miller a lăsat pe birou o scrisoare adresată generalului Kușonski, în care se spune: „Am astăzi întâlnire la ora 12 și 30 minute cu generalul Skoblin, la întretărirea străzilor Jasmin și Raffet. El trebuie să meargă împreună cu mine la o întâlnire cu ofițerul german Stroman, atașat militar pe lângă țările limitrofe, și cu Enrer, care este deasemeni atașat pe lângă ambasada germană. Amândoi vorbesc bine rusește. Întâlnirea se datorește inițiativei generalului Skoblin. Poate să fie vorba de o cursă pusă la cale împotriva mea. În acest caz, las această notiță”.

A doua dispariție a fost imediat semnalată poliției judiciare, care a și început cercetările, înștiințând totodată toate posturile de poliție și jandarmi din țară.

Tot ceeace se știe până acum este că cei doi generali dispăruți n'au mai apărut la domiciliile lor.

Un suflet ce strălucea altă dată în fruntea parăzilor militare din orașelul pandurului Tudor și-al Ecaterinei, — azi sculă oarbă în mâna nimicitorilor neamului pentru care el însuși a scrășnit din dinți în tranșeele anilor 1916—1918.

Ce soartă?

De e focul orb al destinului: compătimire; de e faptă conștientă, conștință vândută: dispreț!

Spartacus

Postăvărie bărbătească

cel mai mare și bogat
asortimentPostăvăria **Adam**Membru la Consiliul
și înlesnirea
la Paraul Bancii Române
noastre Str. V. Goldis**S P O R T****Gloria-Universitatea 5:0, 2:0**

Arad. In fața unui public spectator extrem de redus ca număr, Gloria a întâlnit ieri în cadrul Diviziei Naționale formația Universității din Cluj.

Matchul s'a desfășurat într'un tempo viu, ambele echipe având momente de superioritate; cele două Glorie fiind mai numeroase bine înțeles. Universitatea a desfășurat mai mult un joc de apărare, remarcându-se portarul Moldoveanu fundașul Iancovici și mijlocașii Domșa și David. Linia de atac, formată din elemente tinere, n'are încă legătura pentru a înjgheba un atac cu rezultat. Atacații, — toți sub 20 de ani, deși au arătat că știu să joace, n'au putut face față celor trei mijlocași arădani cari sunt într'o formă admirabilă.

Juvenilii au fost mereu deposecați de mingea, imediat ce se apropiu pe linia de 16 m. Lupă Dobra și Baici, secundați apoi de Variasi și Volentir, nu lăsat să trăiască pe cei doi atacanți ai Universității, dintre cari patru: Bențea, Iancovici, Truța și Draga sunt arădani.

La Gloria, jocul de „mers”. Atacul alimentat incontinuu de mijlocași a trebuit să marcheze.

Theimler în poartă n'a avut de lucru. Variasi și Volentir la fel de buni. Baici, Dobra și Lupă formează astăzi cea mai bună linie de mijlocași din țară. În atac Micola și Fritz cei mai buni. Mercea nu și-a găsit locul pe teren. s'a evidențiat doar cu câteva centrări. Rohan nu și-a revenit încă în formă. Igna introdus din nou în formație, este încă departe de forma arătată în primăvară.

Matchul condus corect de d. Bucur Bârsu, a început în nota de superioritate a oaspeților. În min. 7 Baici oprește cu mâna un goal gata făcut. David execută lovitura dela 11 m. peste bară. Ghinion! Localnicii își revin și domină. Totuși nu pot marca decât în min. 25 când ja o centrare a lui Mercea, Fritz trimite liniștit în plasă. (1:0) Spre sfârșitul reprizei Rohan servește pe Fritz, care din vole înscrie cel mai frumos goal al zilei (2:0) După pauză, Fritz mai înscrie trei puncte în min. 5, 18 și 42.

Gloria. Theimler, — Variasi, Volentir, — Baici, Dobra, Lupă, — Igna, Rohan, Fritz Micola și Mercea. U. Moldoveanu, — Drăculescu, Iancovici, — Putnic, Domșa, David, — Bențea, Ioanovici, Truța Draga, Medrea.

Până acum Viena ne-a furnizat numai comedii ușoare. Acum însă studiourile vineze au realizat cea mai puternică dramă

„UMBRELE TRECUTULUI“

care ne ține încordată atenția spectatorului până la ultima peliculă. Viața dublă a unei femei care dintr'o condamnare pentru crima altuia, ajunge artistă celebră... șantajul vechilor complici... pasiunea procurorului... acțiune palpantă... emoții. Cea mai ilustră artistă Luisse Ullrich alături de Gustav Diesel.

Vine la URANIA săptămâna aceasta

Stofe pt. uniforme școlare
precum și noutăți de stofe
de toamnă și iarnă pentru
doamne și domni, au so-
sit la postăvăria

Wiesel

Mare asortiment de stofe
bărbărești „Scherg”, „Lau-
ger Freres”, „Electa”, etc
exclusiv. Cu carnetul „Soli-
daritatea” credit pe 6 luni.

**Olimpia-Amefa 1:1
(0:0)**

Satu-Mare. — Un public numeros a urmărit matchul divizionar dintre Amefa și Olimpia cfr. Arădani și jucat desul de slab, în schimb localnicii au fost tot timpul activi și dornici de victorie. Scorul a fost deschis de Noti în min. 30. Cu câteva minute înainte de sfârșitul matchului, la un corner Prassler egalizează cu capul. D. dr. Teofil Moraru a arbitrat corect.

**SOTIA MIKO
LUI**

Str. Eminescu 31.
Salon de corsete. Execută ire-
proșabil corsete, port-jartiere,
soutiene, centuri medicale, etc.
cu prețurile cele mai
convenabile.

Victoria-CAO 3:0 (3:0)

Cluj — Mănăștureni au surclasat NAC-ișlii din Oradea cari sunt în declin de formă. Cele 3 puncte au fost înscrise de Cociuban.

D.U.I.G.-Rapid 1:0 (1:0)

Brăila. — Cel mai surprinzător rezultat al zilei. Feroviarul, după eșecul din fața Unirei Tricolor, pierzând încă două puncte, sunt îndepărtate pentru mult timp dintre primele grupări clasate în seria I.

Crișana-Dragoș V. 1:0 (1:0)

Oradea. — Cernăușenii au arătat că știu și să... piardă. Punctul victorios a fost marcat din 11 metri.

Cumpăr cu prețul cel mai mare haine uzate bărbărești și femeiești, — și ghete D-na Hacher Str. Ilarie Chendi No. 11 Arad.

**„Tigru
dela Arad“**

Am mai scris în rubrica noastră despre Clara Somogyi. Am arătat la timp inadvertența comisă de această dudue ungurească și sportivă când, campioana națională a României s'a transportat la Budapesta — pentru studii, zice-se — unde a jucat tenis în numele și pentru cinstea Ungariei, îmbrăcată în fustă albă, cu bluză verde și căciuliță roșie.

Rândurile noastre au deternat niște comunicate fadate și goale, bălbăite, ale federației române de tenis.

Ne-am mirat la timp de această năzbâtie, am arătat că de falsă este situația legală a federației române de tenis și ne-am exprimat dorința de a nu mai vedea pe Clara pe lista jucătorilor români.

Credeam, dealtfel, că cel mai elementar bun simț ar fi oprit pe Clara să mai joace pentru campionatul românesc, dar mai ales am sperat că vor opri pe sportivă cu sufletul oscilant de a concura pentru un titlu pe care nu-l merită și îl batjocorește.

Lucrurile n'au fost însă așa. Clara Somogyi a concurat la campionatele naționale și a cucerit titlul de campioană.

Pentruca mâine să plece și să reprezinte de-alungul și de-alaful mapamondului culorile ungurești și să se îngâmfe că nu trece granița decât ca să ne fure titlul

Pentru orice om de bun simț cazul Clarei Somogyi este jignitor de limpede.

Și oricât s'ar căzni unii sau alții s'o sofisticizeze, rușinea rămâne roză chiar pe unii obraji tovaluși.

Și nu ne surprinde nici explozia de admirație sălbatică pe care unii gazetărași percuinași au lăsat-o să le izbucnească din pieptul infierbântat de admirație sportivă și erotică.

Auziți dumneavoastră? (Iara Somogyi, tigru dela Arad nu că i s'a schimbat sexul Clarei și a spus într'un carnet că i s'ar potrivea mai bine numele de mierlă sau de codobatură, dacă stimabila Clarelă se ofensează cumva de porecla mai puțin sonoră, tigrăică).

Au fost multe chestii în presa dija sportivă despre fata Clara.

Flăcăiași mângăliitori de hârlie sportivă s'au bucurat prelung și repetat în fața grațiilor sportive ale Somogioaei.

Și ditrambele publicate auzind au întunecat profesorele răzlefe contra rușinei dela federația de tenis.

Ne facem astăzi o datorie elementară de a protesta încăodată.

Știm că protestăm înzadar. Fiindcă la federația de tenis domnește proverbiale incurie a cucușăilor fotogenice. Protestăm astăzi pentru mai târziu, când sperăm că toate cucușăile vor fi trimise la plimbare în întunerecul sumbru al anotimpului.

Buna Vestire**Reprezentanți ai mis
cării tineretului din Ger-
mania, vizitează regi-
unea Aradului.**

Arad. Un număr de 17 reprezentanți ai mișcării tineresti din Germania, oaspeți ai Falangei Străjerilor, au sosit Miercuri în țară. La punctul de frontieră Curtici, au fost întâmpinați de delegații O. E. T. R.

În gara Arad, oaspeții au fost primiți de delegații unităților străjerești din localitate, în frunte cu comandantul legiunii d. dr. Sever Ispavnic, care le-a adresat cuvinte de bun venit.

Un detașament de 150 străjeri sub comanda dlor prof. Dabicio, Berghian, Doboș, inv. dir. Albu, Nonu, etc., a dat onorul.

O. E. T. R. București a delegat ca însoțitor al germanilor pe d. locot. Nicolaescu. Oaspeții vor vizita țara noastră și instituțiile străjerești, timp de două săptămâni.

Cei 17 comandanți ai tineretului național-socialist din Germania, au vizitat Joi podgoria arădană și anume comunele: Mândruloc, Sâmbăteni, Miniș, Rădăna și Lipova, iar Vineri orașul Arad, apoi au plecat spre alte regiuni ale țării.

Atențiune!**A plecat spre Arad-Corso****Ultimul tren din Madrid**

Costume, paltoane, curăță și vopsește
cel mai bine

HOSZPODAR

Str. Eminescu 3. Str. Stroescu 13

Au sosit Stofe

noi calitătile, cele mai fine la croitor

WEISZ ARAD,
Str. Eminescu

ARAD. — S'a deschis în piin centrul orașului nou și luxosul magazin „Diva”. Magazinul de mode pentru dame „Diva” este aranjat după modelul celor mai frumoase magazine din metropolele apusului și este împărțit în două secții.

La parter sunt expuse cele mai noi modele de paltoane, iar la etaj rochiile — ultima expresie a modei.

La etaj va fi aranjată o vitrină rotativă, care la efectul luminei va fi un punct de atracție pentru publicul arădan Firma are depozitată o marfă marcată exclusiv, sau mai bine zis modele, astfel că în scurt timp distinsul public al Aradului și a provinciei va face cumpărăturile la acest magazin. Firma este condusă de specialiști, iar prețurile stabilite sunt foarte avantajoase!

Aradul nu numai că va avea un magazin deosebit, dar magazinul „Diva” poate fi pus în fruntea celor mai bine asortate.

**Clasamentul
Diviziei Naționale**

Seria I.				
Unirea Tric.	4	3	1	— 11:1
Chinezul	3	3	—	— 16:3
AMEFA	3	2	1	— 9:2
Victoria	3	2	1	— 8:3
FC. Rapid	3	1	1	1 3:3
DUIG.	4	1	1	2 4:1
Phoenix	4	1	—	3 5:8
Jiul	4	1	—	3 2:13
Olympia	3	—	1	2 1:6
CAO.	3	—	—	3 4:14
Seria II.				
Gloria	4	3	1	— 11:1
DragoșVoda	3	2	—	1 7:4
Venus	2	2	—	— 1:1
Ripensia	3	2	—	1 12:7
Crișana	4	2	—	2 6:4
Vulturii	4	2	—	2 5:7
ACFR.	4	1	1	2 9:7
Sp. Studen.	3	1	—	2 6:7
Universitat.	4	1	—	3 7:12
Juventus	3	—	—	3 3:3

CORSO cinematograf de premiere. Telefon 20-65
Odiseia-Ultimilor-Traficanti de sclavi!
Cea mai grandioasă dramă a marilor!

Negutătorii de sclavi

O interpretare ideală, Gary Cooper, George Raft și Olympia Bradna. Spectacolele încep precis la orele 5, 7, 9-30. Jurnal și complectare colo-

Situatia podgoriei aradane

In pragul culesului

Am semnalat în mai multe rânduri tragica situație a podgoriei județului Arad, această frumoasă regiune locuită de români, expusă unui dezastru complet prin faptul că în toată țara nu-și pot plasa produsele. Am arătat că lucrurile nu se pot îmbunătăți decât prin remedierea cu puțină buget și tragere de inimă din partea șefilor de partid și a autorităților locale. Am arătat că lucrurile nu se pot îmbunătăți decât prin remedierea cu puțină buget și tragere de inimă din partea șefilor de partid și a autorităților locale.

Strigătul de alarmă l-am dat acum mai noi ziariștii purtători ai intereselor obștești, întrucât cel mai chemat a fost Sindicatul Viticultorilor din Arad. Preajma culesului nu mai au buget pentru vinul ce se va întâmpla, românii din podgorie vor fi în stare să-și facă din vin un mijloc de viață sau o afacere din care să iasă o vită la Predeal, un blokhaus la București, sau un chilipir de viață la Paris. Vinurile se vor vinde pe un preț de și mai mare batjocoră. Câțiva comercianți evrei vor trage profitul, iar tu biet viticultor vei ajunge la sapă de lemn.

Să dea Dumnezeu ca pronosticul acesta să fie fals și să nu se întâmple nimic, pentru că la mijloc nu e vorba de un interes particular, de o afacere din care să iasă o vită la Predeal, un blokhaus la București, sau un chilipir de viață la Paris. Vinurile se vor vinde pe un preț de și mai mare batjocoră. Câțiva comercianți evrei vor trage profitul, iar tu biet viticultor vei ajunge la sapă de lemn.

Teatrul comunal din Arad a fost concesionat Asoc. Ziaristilor și Publiciștilor Români

Arad. Săptămâna trecută, comisia interimară a municipiului de sub președinția d-lui dr. R. Coșoiu, a hotărât ca teatrul comunal să fie concesionat „Asociației Ziaristilor și Publiciștilor Români”, cu condiția ca timp de patru luni teatrul să fie pus la dispoziția trupei minoritare a d-lui Iosif Szabatkai și Alfred Iavor. În oferta făcută de către asociație, se arată că dacă va fi nevoie, teatrul va putea fi întrebuințat și de trupele minoritare de teatru. Deci asociația care a primit concesionarea teatrului, nu ține să omoare teatrul minoritar, respective maghiar.

Hotărârea primăriei, prin care acordă teatrul comunal asociației ziaristilor și publiciștilor români — organizatorii primei stagiuni de teatru românesc la Arad — trebuie subliniată. Este un prim pas pe care oficialitatea din Ardeal îl face pentru protejarea, răspândirea și înălțarea culturii românești în regiunile de Apus a țării, acolo unde ar trebui dusă o intensă acțiune de culturalizare și reedificarea a maselor.

Doamnelor! Cele mai noi modele de paltoane și rochii, cari corespund celor mai pretentioase gusturi. găsiți la noua casă de mode

DIVA

Stagiunea teatrului românesc organizată anul trecut de asociația ziaristilor și publiciștilor români, stagiune care s'a bucurat de un real succes, ne îndreptățește să credem că acțiunea de anul trecut va fi reușită cu mai mult avânt, cu mai multe și mai mari rezultate. O victorie aduce alia și experiența câștigată anul trecut nu poate fi decât de folos, atât organizatorilor cât și publicului românesc din Arad.

Renta Improprietării

5% din 1922

pentru plata datoriilor din

Reforma Agrară

cumpărați cel mai avantajos la

BANCA

GOLDSCHMIDT

Arad, Strada Eminescu 4.

Ghete de școală și pentru sport

asortiment la

Frații

Apponyi

Arad, vis-a-vis de Primărie

Marcel Thil învins de Apostoli

Prima repriză: Thil atacă puternic de la început, fiind tot timpul peste adversar.

Repriza II-a: Thil face forcing Apostoli ratează o directă la maxilar. Avantaj Thil.

Repriza III-a: Thil atacă fără întrerupere. Apostoli ratează upercutoarea frumoasă Thil este însă net superior la lupta corp la corp. Avantaj Thil.

Repriza IV: Apostoli atacă cu stânga. Thil răspunde cu dreapta. Urmează o serie de lovituri în care Thil excelează.

Repriza V-a: Thil este mai puternic. Apostoli se derobează. Avantaj Thil.

Repriza VI-a: Thil urmărește adversarul de aproape. Intră corp la corp și câștigă mereu avantaj. Avantaj Thil.

Repriza VII-a: Thil atacă de aproape. Apostoli răspunde cu un crochet formidabil. Apoi plasează o directă la bărbie. Avantaj Apostoli.

D. GOGA

la Chișineu-Criș și Ineu

ARAD. Invitat de d. dr. Eugen Barbu, președintele organizației național-creștine din Arad d. Octavian Goga va sosi în ziua de 3 Oct. la Chișineu-Criș unde

va vorbi în d. mineașă a celei zile la întrunirea național-creștină. După amiază, d. Oct. Goga va ține o cuvântare în frunzașă comună Ineu. Seara, președintele partidului național creștin se va reîntoarce la Arad, de unde va pleca la București.

Repriza VIII-a: Thil atacă la figură. Apostoli se acroșează. Avantaj Thil.

Repriza IX a: Un corp la corp de la început. Apostoli dă semne de oboseală. Apoi intră puternic cu capul și deschide arcada lui Thil.

La pauză doctorul se urcă pe ring și constată că lovitura este foarte gravă.

Repriza X a: Apostoli debutează prin lovituri la ochiul sângărând a lui Thil. Reușește de minune. Thil fiind complet debordat de sânge.

Arbitrul oprește meciul, pentru rănire, declarând pe Apostoli campion mondial la categoria mijlocie.

Impresia produsă de public a fost extraordinară.

Lupte de stradă la Barcelona

Correspondentul Agenției Stefani confirmă din izvor bine informat știrea că la Barcelona s'au dat lupte între tineretul extremist și puternice detașamente de trupe de poliție ale generalității catalane.

Extremiștii erau baricadați într-o clădire, de unde au primit trupele cu focuri de armă. În cele din urmă trupele au putut intra în clădire care fusese transformată într'un adevărat fort. Înăuntrul au fost găsite muniții de arme, mitralieră și muniții.

În cursul luptei au omorâți și răniți oameni ambele tabere. S'a procedat la numeroase arestări.

Citiți

Frontul de Vest

Răsfoind colecții de reviste*)

Răscrucele tainice ale Istoriei

de I. P. GIGURTU

Marea greșală a oamenilor este că în cele mai multe cazuri cred că sunt indispensabili și că ei sunt făuritorii istoriei.

În evoluția popoarelor, atunci când căutăm să pătrundem puțin în istoria lor, găsim în momentele hotărâtoare unele inponderabile, unele hotărâri sau intervenții neașteptate, care schimbă cu totul cursul de până atunci a evenimentelor. Faptul istoric cel mai caracteristic al unei asemenea intervenții în momentul cel mai critic este intervenția Jeannei d'Arc în istoria Franței.

Istoricii noștri n'au fixat poate destul de precis evenimentele hotărâtoare, care au schimbat sau determinat istoria poporului român. Un asemenea punct hotărâtor al viitorului Principatelor Române a fost tratatul de alianță încheiat de Mircea-cel-Bătrân cu Turcii și Testamentul lui Ștefan-cel-Mare pe patul de moarte, în care fixa politica țării în orbita imperiului otoman. Această politică a asigurat granițele Moldovei câteva secole, până ce imperiul Turcesc a început să decadă. A consolidat însă Principatul și firea poporului moldovenesc românesc, care la prima ocaziune și-a reconstituit hotarele. Poate că numirea voievozilor de către Turci, dela o anumită dată, a fost de folos pentru că a pus capăt luptelor pentru Domnie, în care că-

deau pradă morții, ce avea țara mai bun. Apariția lui Tudor Vladimirescu, la mișcarea căruia s'au alipit cea mai mare parte din boierii oțeni, este iar o intervenție neașteptată și hotărâtoare. Sacrificiul său, omorât mișelește, n'a fost inutil, căci grație lui se revine la alegerea domnilor pământeni. În Transilvania, mișcarea lui Horia, Cloșca și Crișan și mai apoi a lui Avram Iancu, reprezintă intervenții hotărâtoare pentru întărirea sentimentului național și a rezistenței lui. Disprețul lui Avram Iancu față de Habsburgii care l'au mințit, refuzul oricărei demnități oferite, viața de martir și moartea lui au servit mai mult formării sufletului poporului român, decât toată activitatea celor cu demnități oficiale din acele timpuri. Poporul nostru este în plină ascendență și fără a micșora meritul clasei conducătoare din ultimul secol, trebuie să recunoască totuși că acest mers înainte s'a făcut într'un fel de automatism în care cuvântul conducătorilor a li-sit deseori, și alte ori a servit mai mult de frână decât ca impulsione.

Memoriile d-lui Mareșal Averescu sunt o mărturie vie a lipsurilor conducerii noastre și cu toate acestea, marea majoritate a poporului, inclusiv cei cari au o acțiune directă, vrem să spunem intelectualitatea, care forma cadrele ofițerești active și de rez-

vă, nu și-au prețuit sacrificiul, sacrificiu care a fost mai mare decât ar fi trebuit să fie, dacă ar fi existat prevederea necesară.

Tot din aceste memorii ne putem desluși pentru cei după rezultatul fericit al războiului, a dispărut deodată entuziasmul înfăptuirii, care în mod normal ar fi trebuit să-i urmeze. Eentuziasmul succesului, n'a dat neamului puterea de creațiune la care aveam dreptul să ne așteptăm, în urma sacrificiilor făcute. Care să fie cauza? Sacrificiile au fost anonime — sufletul poporului român, rostul istoric ce trebuie să implinească acest popor păstrat 18 secole cu toate vitregiile prin care a trecut, fiind așezat la răscruce de drum al mișcării popoarelor — această simțire inconștientă la foarte mulți, care frămtează însă patrimoniul sufletesc al neamului — i-a împins la împlinirea neprecupețită a datoriei către patrie. Astăzi poporul începe să se reculegă, să-și dea seamă de rostul lui, să creadă într'o chemare a sa; să fie iarăși mândru și această mișcare începe de jos în sus, în timpuri când conducerea a fost mai nehotărâtă ca nici când. Nici odată n'am simțit mai puternic această schimbare în sufletul poporului nostru, decât atunci când am citit — boala m'a împiedicat să asist personal — când am auzit povestindu-mi felul cum a decurs solemnitatea transportului celor ce au fost Ion Moța și Vasile Marin, dela intrarea lor în țară, până la depunerea corpurilor la Biserica Sff. Ilie Gorgani și mai cu seamă solemnitatea îngropării în fața Casei Verzi din Bucureș-

tii-Noi.

Impunătoarea procesiune, cum n'a mai fost la noi, reculegerea celor ce au urmat-o, dar mai cu seamă a populației care o așteaptă dealungul drumului — dovedește că este ceva schimbat. — Ce putere a impus populației noastre nedisciplinate, uneori ușuratică, plină de ironie, această disciplină și acest respect?... Aceasta a fost problema ce mi-am pus, ca unul ce sunt în afară de luptele politice. Ce-a putut impune așa de puternic mării mulțimi, în cât să uite totul și să se închine cu respect pentru sufletul celor morți, mulți să plângă, ații să îngenunche în ploaie săzăpadă?

Mulțimea, poporul, cetățenii ceși fac datoria zilnic, pentru a avea strictul lor necesar, care luptă pentru acest minimum de existență, erau obișnuși și considerau că este normal să existe o clasă conducătoare, care trebuie să trăiască mai bine și mai ușor. Ei citesc însă în zările politice, cum se atacă multe din personalități, cum mulți își schimbă felul de trai de azi pe mâine, nici odată n'u au auzit s'au citit că din aceștia ar fi dispuși unii să se sacrifice pentru o cauză dreaptă, tactica politică trecea înaintea adevărului și dreptății.

Cum să nu fie mișcat acest popor, când aude că doi tineri din cei mai bine dotați, cari puteau spera să ocupe orice situații în această țară s'au hotărât cu alți șase, să se ducă și să lupte pentru cruce și Christos, ca să dea un exemplu de jertfă. Doi din acești opt, soarta a făcut să fie cei mai buni, au căzut jertfă con-

științei de sacrificiul vieții lor. Este natural ca întreg poporul să fie mișcat de acest sacrificiu voit și căutat, când ei știu micimea luptelor celor ce i-au condus până azi. Patrimoniul de daruri superioare sufletești, ce posedă fără îndoială poporul nostru, a fost răscolit de această jertfă, — și toți martirii anonimi ai neamului, cari au luptat 17 secole cu toate hoardele străine, ce au căutat să-l cotopească, scăpând și păstrând neamul românesc până azi, au clocotit și s'au redăptat în sufletul poporului, — așa îmi explic pietatea tuturor și respectul celor cari nu simt la fel.

În aparență nimic, doi tineri, cari au murit în mod eroic. Câți oameni nu mor? Așa este, dar cum am spus la început, providența își are tainele ei, și sunt cotituri în viața popoarelor când un sacrificiu servește la o înfăptuire sau la o deșteptare, ce mocnea ca focul sub cenușă, care așteaptă numai un curent de aer. Am impresia că moartea lui Ion Moța și Vasile Marin, a căzut la o astfel de cotitură, pe care o simt în atmosfera generală de regenerare a neamului, în dorința tuturor de mai bine și dacă această impresie personală, este reală și o dau în vileag ca să-mi pot da seama dacă e justă sau nu, atunci trebuie să recunosc că acest sacrificiu a venit la timp de oarece totul anunță că se apropie din nou încercare mare pentru neamul nostru și este o fericire că această încercare se desfășoară pe o cale deosebită din țeala luptelor sterile și gâttru lupta cea mare.

PAGINA STRĂJERULUI

Străjeri, la datorie!

Ca o floare ce-și scutură petalele veștede, în pragul toamnei funerare, tot astfel și vacanța școlară a luat sfârșit.

Copii de pretutindeni, începeți un an nou intrând pe făgașul orarului zilnic și al cursurilor, ce vă deschid orizonturi mari, cu perspective largi de viitor.

Toți v-ați înapoiat la căminurile voastre, fie că ați fost cu părinții, fie că v-ați dus cu coloniile școlare, fie că v-ați oțelit în taberele străjerești.

Unii ați simțit razele soarelui, pe plaja înfierbântată de nisip, unde v-ați jucat cu valurile șagălnice ale mării, unde v-ați bronzat corpul de sănătate, făcându-vă la sfârșit, să regretați frumoasele zile de vacanță, pentru că au trecut atât de curând.

Alții ați revenit dela umbra munților, dela foșnetul pădurilor, dela taina codrilor, dela parfumul florilor și ciripitul pasărilor, dela apa cristalină de izvor și doina plină de vrajă a ciobănașilor dela miori.

Și în sfârșit, cei mai mulți, ați stat acasă lângă părinții voștri, ajutându-i la treburile și nevoile gospodărești.

Voi, ca și ceilalți toți, acum pașiți spre porțile școlilor, ce vă invită la hrana intelectuală la credință și virluși.

În locul afișului lapidar din Iunie, lipit pe geamul instituției, ce vă exterioriza situația școlară, veți găsi un alt afiș, cu litere mari sau mici, care vă va indica lista cărților trebuitoare la cursuri.

Le veți cumpăra poate, le veți răsfoi sigur, le veți citi uneori și le veți asimila, când și când! Exponentul cunoștințelor lor, vă va selecționa locul în societate, mai târziu.

Străjeri din toată țara, gândiți-vă, că odată cu ceremonialul slujbei religioase de deschiderea școlii, v-ați legat în fața lui Dumnezeu să îndepliniți o miștună mare, aceea de-a „învăța”, pentru că după vrednicia științei voastre, veți fi răsplătiți în viață.

Părinții așteaptă dela voi un ideal, încrustând pe inimă voastră tânără, numai speranțe; dascălii ce-i aveți, cu toată dragostea și abnegațiunea, pun har Dumnezeesc din mintea lor luminată, în mintea voastră setoasă după cunoștinți, ca să vă facă folositori patriei și demni urmași ai înaltașilor voștri cari s'au sacrificat pe câmpul de onoare, lăsând o Românie mare și puternică, sub vrednicia și înțelepciunea Marelui Străjer M. S. Regele Carol II-lea, Regele culturii, al regenerării și al consolidării noastre naționale.

Sănătate!

Comandant străjer
Căpitan Anastase Pascali

Vizita d-lui insp. O. E. T. R. Atanasie Popa la Arad

Sedința dela primăria municipiului

Arad. Cu ocazia unei vizite la Arad, d. inspector O. E. T. R. Atanasie Popa, a convocat săptămâna trecută în sala de ședințe a primăriei municipiului, pe toți directorii de școli și comandanții străjeri din localitate. Sedința a fost deschisă de d. insp. gral Lungu, după care d. dr. Sever Ispravnic junior, comandantul Legiunii de străjeri a județului Arad, urează oaspeților bun venit în orașul nostru.

D. insp. gral A. Popa, arată scopul vizitei dela Arad: a cunoaște o realitate, situația străjeriei în acest oraș de frontieră. Constată cu bucurie că la Arad sunt persoane cari muncesc cu râvnă pe acest teren și rezultatul este cât se poate de îmbucurător.

Dl. inspector comunică apoi că actuala organizare a Străjerii țării își păstrează structura și ea își va extinde aripele și mai departe, primind în rândurile sale pe toți fiii țării, deci și pe adulți, așa cum sunt Arcașii din Bucovina și Șoimii dela Cluj. Organizația străjerească nu va mai fi un oficiu de educație, — ci **Straja Țării!**

S'a trecut apoi la organizarea străjeriei în școlile secundare. D. insp. Popa arată că directorul școlii este conducătorul de drept și de fapt al stolului. Toți directorii de școli trebuie să aibă cursurile de comandanți. Cari nu-l au încă, vor fi chemați indiferent de vârstă.

Munca reală se va face în cuiburi. Elevii se vor instrui prin organizația de cuib. Diriginții claselor vor fi comandanți de centurii.

Exercițiile de dimineață (de înviorare) se vor face înainte de ora 8. Dacă nu este posibil la această oră, exercițiile se vor executa în pauza mare de 20 minute.

Copilul, deocamdată, va fi adus la școală pentru străjerie, o singură dată pe săptămână! De preferință Sâmbăta după amiază.

Ridicarea și coborârea pavilionului

Ridicarea pavilionului se va face Lunea dimineața, neapărat înainte de începerea cursurilor. Textul biblic va fi citit și tâlmăcit de preotul școlii. În lipsa lui: comandantul poate citi textul biblic, nu însă și tâlmăci,

aceasta făcând-o numai preotul.

„Cuvântul șefului” e necesar. La coborârea pavilionului, se vor schimba șefii de serviciu și cuiburile de serviciu. Vor fi evocați oamenii locali și oamenii mari ai neamului.

Pavilionul va fi totdeauna în culorile normale, dacă e decolorat va fi schimbat.

Comandanții străjeri au datoria să denunțe autorităților pe cei cari aborează drapelul vechi decolorat sau rupte.

Specializări

D. insp. Popa, arată apoi că anul acesta nu se vor face specializări în vre'un domeniu — al străjerilor. Mai târziu însă vor fi specializați în mai multe direcții. Primele vor fi: Apărarea pasivă și Aviația.

D. Dr. S. Ispravnic, cere câteva lămuriri în legătură cu manualul pentru comandanți, publicațiunile străjerești, uniforme și registre.

D. insp. Popa răspunde că manualul comandantului va fi publicat când se va fixa programa analitică.

În privința publicațiilor, deocamdată trebuie să se concretizeze doctrina, programa și metoda. Nimeni nu poate publica ceva ce ar angaja organizația. Pe legiuni, comandantul este răspunzător și trebuie să recunoască tot conținutul revistelor străjerești, ce apar. El exercită o cenzură doctrinară și nu literară.

Uniforma străjerului rămâne aceeași. La țară, și în special la fete, d. insp. Popa se pronunță pentru introducerea costumului național.

Salutul

Străjerul salută cu mâna dreaptă, deschisă, ridicată, spunând „Sănătate”. Salutul rămâne obligator pentru toți. În școală, raportul se dă numai dimineața, la primul profesor.

După aceste lămuriri, ședința a fost ridicată.

Vopsește și curăță paltoane și haine de toamnă, vopsitoria chimică

Knapp

ARAD, str. Brătianu 11 și str. Episcop Radu 10.

Ajutorul venit dela străjeri

de prof. SIMION MEHEDIU

Rămâne să vedem acum și ajutorul pe care îl poate da acestei mari opere de selecțiune, străjeria.

Din capul locului să fie bine înțelese, odată pentru todeauna cuvintele M. S. Regelui:

Străjeria nu este o „Școală de carte”, ci o „Școală de viață”, pentru un neam întreg.

Care a fost până azi lipsa cea mai gravă în creșterea tineretului nostru?

Putem răspunde foarte precis am călcat în picioare și închiul precept non scholae, sed vitae discimus. În loc ca să învățăm profesori să fie pentru profesori și școală! Par'că învățăm pentru examenele școlii nu pentru propria noastră viață.

E timpul ca această situație falsă să înceteze. Iar ce învățământul va fi organizat cum trebuie, străjeria vine imediat în ajutor, dacă înțelegem prin străjerie:

Mobilizarea generală și permanentă a tuturor elementelor educatoare ale statului.

Scopul străjeriei, dacă am înțeles bine cuvintele Regelui este acesta: Formarea cetățeanului deplin așa cum cer nevoile statului modern.

Alături de școală, biserică și armată (serviciul premilitar), O. E. T. R. este o instituție care modelează tineretul în toate fazele vieții, până în pragul maturității.

Noi suntem o mișcare de regenerare națională.

Străjeria este un lucru specific românesc, izvorit din nevoile intime ale țării noastre și clădit numai și numai pe ceea ce cer nevoile României și ale Neamului Românesc.

Iată clar, precis și categoric gândul Suveranului.

Așa dar, nu e vorba să ne întoarcem cumva la școala cărții, ci numai să constatăm pas cu pas roadele învățământului și să completăm lacunele lui.

Străjeria va fi deci un fel de examen neîntrerupt, dar nu în fața cărții și a catalogului, ci în fața vieții; va fi verificare continuă a potențialului educației, iar în latura practică și a instrucției tineretului nostru:

1. Pe treapta învățământului primar, cu ajutorul străjeriei vom putea vedea exact, în ce măsură, copilărețul fost integrat în viața națiunii. Vom putea constata în clar și sigur, dacă învățătorul și preotul (cu lecțiile de religie) întărit pregătirea „celor 7 ani de acasă”, împlinind lipsurile.

2. Pe treapta învățământului secundar, vom putea vedea în ce măsură adolescenții au fost, ori n'au fost destul de atenți și activi în vederea profesiunii de care își vor lega viața. Străjeria, cu formele ei de activitate colectivă și individuală, ne dă destule ocazii să verificăm dacă tânărul știe pe ce cale se va îndruma în viața; ori este încă un neduremit, pe care nu poți pune temeiul.

3. În sfârșit, în faza premilitară, vom putea ști și mai precis, dacă școala împreună cu biserică, străjeria și cercețășia au putut scoate din copil și adolescent un tânăr capabil să facă față vieții, începând cu marea datorie de vrednic luptător pentru neam, când nevoile națiunii vor cere și jertfa supremă.

Oficial de Educație a Tineretului Român nu-i așa dar un rival al școlii, ci aliatul ei de toate zilele. Școala deplină asanată va privi către străjerism, cu aceeași bucurie cu care o femeie sănătoasă și frumoasă se uită într-o oglindă curată, spre a vedea nu numai reflexul formei exterioare, dar și taina cea mai intimă a sufletului ei.

Încă odată: nu poate fi vorba de nici un fel de rivalitate, ci numai de colaborare și completare. Străjeria trebuie să aibă doar rolul de oglindă, în care vom vedea „ființa viitorului cetățean și deci vom putea face diagrama progresului sau lipsurilor pregătirii noastre ca națiune.

Memento! „Pe fiecare clipă murim câte puțin” Deci nu pierdeți vremea în zadar.

In sânge se păstrează dalina.

Dacă faci economie, Sufa se preschimbă 'n mie.

Dintre toate fiarele sălbatice, cea mai primejdioasă e: bărfitorul. Iar printre cele domestice: lingușitorul.

Dacă jocul este o parte esențială din viața copiilor, Organizarea jocului e o parte însemnată în rolul educatorului.